

SOS /konstprojekt

"Vem är du i dina drömmar?"

En arbetsbeskrivning och utvärdering av läraren Vivianne Uddén

Ett fotoprojekt med nio elever, på IV-prog. i Uddevalla, varav tre är flickor och fem har invandrarbakgrund. Ledare Vivianne Uddén, lärare och Marie Bondeson, konstnär. Syfte och detaljerad genomförandebeskrivning samt eftertankar av Marie finns att tillgå.

Presentation av projektet för eleverna.

Eleverna fick veta att de skulle få vara med om något speciellt.

Det började med att vi tittade på olika porträtt av människor från olika tider och kulturer. Vi diskuterade hur människor velat bli avporträtterade med olika attribut och i olika klädselar - "munderingar". Gruppen fick fundera kring egna foton och familjebilder.

Marie och jag berättade att eleverna själva skulle bli fotograferade och att de helt och hållet fick bestämma klädsel och miljö. (Hoppas ingen vill bli fotad högst upp i pylonen på Uddevallabron, tänkte jag.) De fick en viss tid på sig att fundera. Det märktes på raster och på bildlektionerna att vi satt igång en febril tankeverksamhet. Konstigt nog kom ingen med något omöjligt förslag, (möjligen Nathalie) det var nästan att vi fick hjälpa dem att bli lite omöjliga.

Dags att bestämma sig.

Högst två och två fick de komma till oss och berätta om sina planer. Vi ville inte att de skulle påverkas av varandra samtidigt som vi ville understryka att samarbete är viktigt. Vid varje fototillfälle skulle minst en klasskamrat till hänga med och helst en som man normalt inte hade så mycket med att göra.

På första träffen kom Nathalie och Sandra. Nathalie visste exakt hur hon ville bli fotograferad. Som brud i vatten. Hon skulle bära lång vit klänning, vita sandaletter, något slags dok med medaljong framtill, mycket smink och hon skulle drunkna. Det skulle vara mörkt över vattenytan, man skulle se en skugga och på något sätt en kniv. Hon skulle fotograferas under vattnet medan hon sjönk.

Vit klänning och skor fixade hon själv. På Studio 32 hyrde vi vattenfast smink. Doket fick istället bli en slöja, av en gardin och en vacker plastsilverkrona som jag lånade på Studion vid ett andra tillfälle. Nathalis farmor sydde om gardinen så det blev en jättefin slöja och Nathalie kände sig helt nöjd.

Därefter undersökte vi olika möjligheter att fotografera under vatten. Vi bokade en morgontid i djupaste bassängen i badhuset. Experter på Dykcenter gav oss olika tips, men vi tyckte det blev för omfattande att hyra in en fotograf utan beslöt oss för att köpa två engångs-undervattenskameror och testa själva.

På morgonen samma dag kan jag säga att Nathalie fick långa blickar när hon som sminkad brud gjorde entre i omklädningsrummet på badhuset. Hon var så söt när hon skred ut mot bassängen. Det var en magkänsla att se henne där i helt fel miljö. Vid sin sida hade hon förutom Marie och mig även Sandra. I vattnet och på hugget väntade Marcus och Mattias med kamerorna.

Efter mycket planerande och tänkande hit och dit satte vi igång. Nathalie fick långsamt sjunka från kanten medan grabbarna någon sekund innan kvickt dök mot djupet för att vara på plats. Det blev ett teamwork utan dess like. Upp och ner, upp och ner flera gånger. Tänk vilken lycka att det finns vattenfast smink. Åh vad kul vi hade. Samarbetet var perfekt men brudens ork började tryta. Det var inte så lätt att röra sig i lång sväv klänning i vattnet. Som tur var sprang Marie runt med sin digitalkamera och fotade från alla håll och vinklar när bruden rörde sig på olika sätt i vattnet. Hon fick som lik flyta både på rygg och mage, för tanken var ju att hon skulle vara död. Efteråt visade det sig att det var vår smala lycka att även Marie fotat för utav undervattens-bilderna blev det intet.

Trötta och hungriga avslutade vi det hela två timmar senare och klockan hade hunnit bli 9.00

Bruden pryder nu omslaget på Västra Götalandsregionens katalog över kulturutbudet för skolar i regionen.

Elev nummer två.

Sandra ville bli avbildad i en vacker skogsglänta med sina två hundar av rasen tollare. Det skulle vara snö och solen skulle helst skina.

Tre månader senare sken solen och det var snö när vi bilade ut mot Lane-Ryr. På plats väntade även Sandras pappa. Ut ur huset stormade två underbara pigga hundar och efter kom Sandra. Jag hade tagit med mig en hatt hemifrån och den passade perfekt på Sandra och för detta tillfälle. Innan hade vi diskuterat olika klädselar bl.a hade hon haft förslag på att vara utklädd till eskimå men det här blev enklare och det blev fint.

Praktiskt arbete med att ordna kläder och miljöer.

Varje bild har sin historia men det här var två exempel. Att hyra och låna kläder samt boka olika platser för fotografering var ett stort arbete och tog mycket tid. Men alla vi talade med var så oerhört positiva och hjälpsamma, inte minst hos polisen, att det gav oss extrakraft att jobba vidare. Vi var noga med att alla elever skulle bli nöjda annars blev det ju ingen drömmuppfyllelse. Vid ett tillfälle fick vi göra en omfotografering när Markus fick fel sorts militärkläder, de var från 1800-talet och det var ju inte grymt. Annars flöt det på fint.

Nu är bilderna klara.

När alla var fotograferade träffades hela gruppen för att titta på alla bilder tillsammans. Vi planerade för utställningen och bestämde att varje bild skulle vara försedd med en text. Tidigare hade var och en fått titta på sina egna bilder på min dator. Jag har väl aldrig varit så populär som de veckorna. Tillsammans försökte vi välja ut en bild på varje elev (eleven själv hade utslagsröst) samtidigt som vi samlade in tankar och kommentarer till bilderna. Marie och jag hade svårt att hitta någon röd tråd när vi läste igenom allt.

Problem med texterna.

Ny träff bestämdes och ny intervju med eleverna gjordes. Även denna gång blev resultatet magert. Slutligen bestämde vi oss för att var och en skulle tänka till sin bild kring frågan: "Hur känner sig personen på bilden?" "Har/Vill personen ha makt eller är det viktigt med makt?" Nu gick det bättre och vi fick fram många intressanta, djupa, och genuina funderingar.

Snart blir det vernissage!

CD-skiva med alla bilder lämnades till Arkitektkopia för provtryckning. Tyvärr medgav ej upplösningen på bilderna större format än A3 för att få god skärpa. Första tryckningen blev det för mycket rödton på fotografierna men nästa gång blev det OK. Marie och jag hade ett minivernissage hemma på min soffa en fredagseftermiddag och vi kände oss nöjda. Texterna finslipades och skrevs ut för att fästas på kartong. I detta arbete medverkade inte eleverna, mest på grund av tidsbrist och av praktiska skäl. Däremot planerade vi tillsammans hur vårt vernissage skulle vara. Speciellt vad vi skulle äta och dricka. Olika elever fick olika uppgifter. Jag tog personlig kontakt med Radio Väst och Bohuslänningen medan Marie skickade ut pressreleaser.

Dagen D.

Denna dag rådde en febril verksamhet. Bilder skulle hängas, snacks och cider inköpas. Rosor skulle fixas med band så att vi alla huvudpersoner kunde bära en var. Borden skulle dukas och pyntas. Skulle det komma många? Kommer de från Bohuslänningen? Och vem får klippa röda bandet? Det får Sandra.

Vi hade jätteroligt och det blev ett underbart minne för oss alla när en massa gäster strömmade in prick klockan 14.00.

Vilka lärdomar kan vi dra av projektet?

Från början tänkte jag mig ett arbete som kunde sträcka sig över två heldagar. Kanske någon form av collage där var och en kunde bidra med ett eget personligt arbete som ändå skulle hänga ihop med och vara beroende av varje elevs insats. Det tror jag arbetsmässigt vore det absolut enklaste sättet, speciellt med tanke på den elevkategori som vi jobbar med.

Ändå tänkte jag på fotoidén, eftersom den är så identitetsskapande. Våra elever kan inte få för mycket av sådan uppmuntran. Dessutom gav den möjlighet till maximalt elevinflytande. De fick helt och hållet bestämma över allt som hade att göra med fotograferingen.

Ska något bli bra får man lägga ned mycket tid.

Det gäller även detta projekt. Varje bild har tagit mig ungefär 10 timmar i arbete. Någon har gått snabbare och någon tvärt om. I denna tid ligger förberedelse med enskilda samtal, införskaffande av kläder och val av miljö. Förfrågan om att få använda/låna miljöer, transporter och själva fotograferandet. Därefter genomgång av bilder i helgrupp och flera enskilda intervjuer. Kontakter med Arkitektkopia, bearbetning av texter och till sist hängning av fotografierna.

20 bildlektioner har vi använt och ytterligare lektioner har framförallt lagts i på onsdags-eftermiddagar. Fototillfällena har förlagts vid varierande tider varav en morgontid.

Halva tiden inryms inom min ramtid och 45 timmar ligger utanför. Framförallt efter lunch på fredagar. Marie och jag har haft otaliga telefon- och mailkontakter på kvällar och helger. Det har varit ett stort pusslande eftersom Marie samtidigt varit uppbokad på flera olika projekt.

Var det värt arbetet?

Efter vårt vernissage var jag helt slut några dagar. Det var en stor anspänning för vi visste inte hur våra elever skulle fungera under en sådan tillställning. Skulle de komma? Skulle de fungera med chips och cider bland mycket folk? Skulle eleverna uppföra sig väl? Skulle de känna sig nöjda? Var lokalen anpassad efter eventuell folktillströmning o.s.v

Som vanligt överraskade eleverna oss både positivt och negativt i fråga om arbetsinsatser denna sista dag men ALLA var där. Det betydde mycket för mig.

Samarbetet mellan Marie och mig har varit spännande, livligt, stressigt och roligt
Jag gör gärna om det i en ny prövad form.

Och det absolut mest värdefulla i ett sådant här projekt är att få se eleven i ett helt annat ljus.